

Перехід прикметників з однієї групи в іншу

Мета: навчити визначати групу прикметників за значенням та можливі переходи з групи в групу; розуміти роль прикметників у досягненні точності й виразності мовлення; розвивати навички творення присвійних прикметників; розвивати зв'язне мовлення (усне та письмове) та творчі здібності; виховувати повагу до рідної мови, до традицій своєї країни.

Очікувані результати: учень/учениця розподіляє прикметники за групами; знаходить прикметники в реченні; утворює фразеологізми; розуміє роль прикметників у досягненні точності й виразності мовлення; утворює присвійні прикметники; доречно вживає прикметники у власному мовленні.

Організація класу

Всі сідайте тихо, діти, Домовляймось не шуміти, На уроці не дрімати, А старанно працювати.

Повідомлення теми уроку

Сьогодні на уроці працюватимемо з групами прикметників.
 Розглянемо ситуації, коли прикметники можуть переходити з однієї групи в іншу.

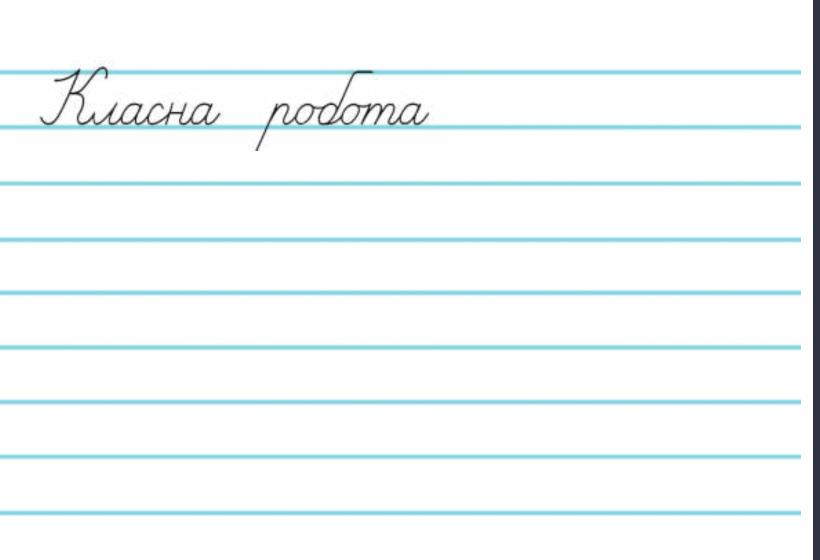

Перевірка домашнього завдання

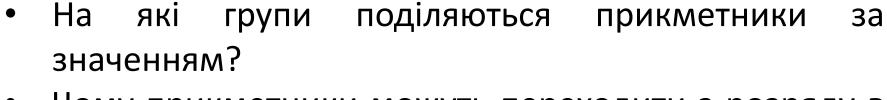

Запишіть сьогоднішню дату

Пригадуємо. Шукаємо відповіді на запитання

- Чому прикметники можуть переходити з розряду в розряд?
- Чому деякі відносні прикметники можуть набувати значення якісних?
- Коли присвійні прикметники переходять у відносні та якісні?

Відповідно до запитань сформулюйте особисті цілі.

Прочитайте виразно текст. Який настрій викликав у вас вірш Надії Красоткіної? Що ви «побачили» й «почули» під час читання тексту? Якою зиму вважаєте ви?

Підручник. Вправа

301

підручник. Сторінка

126

Зима у нас буває холоднюча, Морозяна, сердита і тріскуча, I хуртовинна, заметільна, сніжна, То затишна і романтична, й ніжна. I сніговійна, білоброва й зовсім гола. То запізніла, завірюшна, хмурочола. Похмура, блискотлива і білява, I сніжно-синя, і завалиста, й лукава... А ще безсніжна, спізнена буває, То закидна — все снігом закидає. То дощовита, мокра, дощова, Нудлива, чорна і розкисла геть бува. I затяжна зима також у нас буває, Тоді, коли весну не підпускає.

Визначте розряди прикметників. Яку роль вони виконують у тексті? Доберіть 5-7 прикметників для характеристики зими

підручник. Вправа

301

_{Підручник.} Сторінка

126

Зима у нас буває холоднюча, Морозяна, сердита і тріскуча, I хуртовинна, заметільна, сніжна, То затишна і романтична, й ніжна. I сніговійна, білоброва й зовсім гола. То запізніла, завірюшна, хмурочола. Похмура, блискотлива і білява, I сніжно-синя, і завалиста, й лукава... А ще безсніжна, спізнена буває, То закидна — все снігом закидає. То дощовита, мокра, дощова, Нудлива, чорна і розкисла геть бува. I затяжна зима також у нас буває, Тоді, коли весну не підпускає.

Усі прикметники якісні.

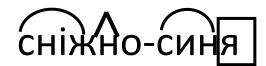

Випишіть спільнокореневі прикметники, виконайте їх розбір за будовою

безсніжна

підручник. **Сторінка**

126

Щоденні 5

Щоденні 5

	Читання для себе	
	Читання для когось	
	Слухання	
>	Робота зі словами	
	Письмо для себе	

Доберіть до поданих іменників прикметники з довідки, щоб утворилися фразеологізми. Усно поясніть їхнє значення. Які прикметники утворено від власних назв?

Апетит, орлиний зір, пам'ять, хода, послуга, камінь, меч, гордіїв вузол. Довідка. Сізіфів, ведмежий, дамоклів,, слонячий, курячий, вовчий.

Вовчий апетит, орлиний зір, куряча пам'ять, слоняча хода, ведмежа послуга, сізіфів камінь, дамоклів меч, гордіїв вузол.

Підручник. Вправа

303

підручник. Сторінка

127

Візьміть до уваги

3 великої букви пишемо прикметники, утворені від власних назв за допомогою суфіксів -ів, -ов(-а), -ов(-а), -ев(-е), -їв, -єв(-е), -ин, -ин(-а), -ин (-е), -їн, -їн(-а),- їн(-е), якщо вони означають належність чогось певній особі: Андрієві книжки, Грінченків словник, Зевсова колісниця, Маріїн лист.

3 малої букви пишемо присвійні прикметники, якщо вони утворені від власних назв за допомогою суфіксів -івськ-(-ївськ-), -інськ-(-їнськ-): довженківські фільми, франківські сонети, нікітінська садиба.

А також ті, що входять до складу фразеологізмів (ахіллесова п'ята), наукових термінів (піфагорова теорема), народних назв рослин (нетрів батіг).

Підручник. Сторінка

Поясніть уживання великої букви в прикметниках Випишіть присвійні прикметники

Шевченківська Шевченкові премія, твори, Грінченків словник, хустка, материна слово, батьківські збори, материнське батьківське ставлення, батькова машина, авгієві бальзаківські↓ стайні, ложе, прокрустове традиції, Малишкова метафора, Рафаелева «Мадонна», бертолетова сіль.

Вправа

304

підручник. Сторінка

127

Підручник. Вправа

304

_{Підручник.} Сторінка

127

Перевір себе

Шевченківська премія, Шевченкові твори, Грінченків словник, Малишкова метафора, Рафаелева «Мадонна» пишемо з великої літери, 🖡 бо вони означають належність чогось певній особі; материна хустка, материнське слово, батьківські збори, батьківське ставлення, батькова машина, авгієві стайні, прокрустове І ложе, бальзаківські традиції, бертолетова сіль пишемо з малої літери, бо вони фразеологічні або утворені за допомогою суфікса -івськ-.

Закріплення вивченого

Усі присвійні прикметники подано у варіанті

- А) татова порада, сніжна зима;
- Б) бронзова засмага, сізіфова праця;
- В) заячі вуха, заміські пейзажі;
- Г) мамина усмішка, бабусині пиріжки.
- А) татова порада, сніжна зима;
- Б) бронзова засмага, сізіфова праця;
- В) заячі вуха, заміські пейзажі;
- Г) мамина усмішка, бабусині пиріжки.

Рефлексія. Вправа «Допитлива квіточка»

Що ти сьогодні виконав?

Про що нове ти сьогодні дізнався?

Чим ти сьогодні допоміг іншим?

Яке завдання 4 сподобалось найбільше?

Над чим ще потрібно подумати?

Пояснення домашнього завдання

Вивчити правила.
Виконати нижче подану вправу.
Сфотографувати письмову роботу та надіслати мені на освітню платформу для дистанційного навчання HUMAN або на електронну адресу altinbaeva | m@school55.pp.ua
Хай щастить!

Підручник. Вправа

302

_{Підручник.} Сторінка Спишіть словосполучення. Визначте, у якому значенні — прямому чи переносному використані прикметники. Котрі з них можуть виражати якість більшою чи меншою мірою? Визначте групу прикметників за значенням. Висловіть припущення, коли відбувається перехід відносних прикметників у якісні. З 2-3 парами словосполучень складіть речення і запишіть їх.

Скляний посуд — скляний погляд, золотий ланцюжок — золотий голос, лимонний сік — лимонний колір, вишневий сад — вишневий светр, сталевий дріт — сталеві нерви, бронзове погруддя — бронзова засмага, срібний ніж — срібний сніг.